

ציוד מגן אישי יעיל רק כאשר נעשה בו שימוש נכון!

נובמבר 2025

הידעת?

- צמ"א (ציוד מגן אישי) הוא אמצעי הגנה מנהלי, המחייב את העובדים להכיר את הציוד הנדרש לכל משימה, ולהקפיד להשתמש בו בהתאם להנחיות. הוא כולל הגנה מפני חשיפה של הגוף ושל מערכת הנשימה.
- נהלי תפעול ואחזקה צריכים לציין במפורש את ציוד המגן האישי (צמ"א) הנדרש לביצוע בטוח של המשימה.
- גיליון בטיחות (SDS) כולל סעיף המפרט את ציוד המגן האישי (צמ"א) המומלץ.
- ישנן כמה סיבות לכך שצמ"א (ציוד מגן אישי) עלול לא להיות יעיל:
 - לא נעשה שימוש, או לא נעשה שימוש נכון.
 - המשתמש לא עבר הכשרה מספקת לשימוש נכון בציוד המגן האישי.
 - הצמ"א הספציפי לא מתאים לנדרש במשימה.
 - המשימה שונתה.
 - הצמ"א נמצא במצב גרוע.
- צמ"א לא מונע שחרור של חומרים מסוכנים, אך מהווה קו הגנה חיוני במקרה של דליפה או שפך של חומר מסוכן.

מה ביכולתך לעשות?

- לפני התחלת כל משימה, יש לעיין בנוהל העבודה כדי לדעת איזה צמ"א נדרש. גיליון בטיחות של החומרים (SDS) יכול גם לספק הנחיות לגבי צמ"א מתאים.
- בדקו את תקינות הצמ"א לפני השימוש.
- יש להשתמש בצמ"א הנדרש עד לסיום המשימה ועד שהסיכונים נמצאים בשליטה.
- יש לבדוק את צמ"א באופן קבוע כדי לוודא שהוא במצב תקין, וכי רכיבים חשובים כגון מסננים למסכות נשימה לא פגוי תוקף.

תמונה 2: מד לחץ סתום בעקבות התקרית.

תמונה 1: שסתומי ניתוק ומד לחץ.

ב-4 במאי 2023, התרחש שחרור בלתי מבוקר של כ-358 קילוגרם של תערובת פחמימנית המכילה גז מימן גופרתי (H_2S) בבית זיקוק בקליפורניה. חשיפה לגז H_2S הרעיל גרמה לפציעה חמורה של אחד המפעילים. ארבעה מפעילים נשלחו לשטח לצורך החלפת מד לחץ בתקלה. השסתום התחתון (אליפסה כחולה) היה שבור באופן ברור לעין, ולכן נסתם השסתום הקרוב ביותר למד הלחץ (מלבן כחול). המפעילים לא היה מודעים לכך שקיימת חסימה פנימית שמנעה סגירה מלאה של השסתום, מה שהוביל להנחה שגויה שהמערכת מנותקת. אחד המפעילים התחיל לפרק את מד הלחץ, מבלי שזוהה לחץ שיורי במהלך שחרור ההברגה. לאחר הסרת מד הלחץ, הלחץ התהליכי בצנרת ככל הנראה גרם לשחרור של פסולת שהצטברה בתוך הקו, וזו גרמה לפליטה של תערובת פחמימנית דליקה המכילה גז מימן גופרתי רעיל (H_2S).

אף אחד מהמפעילים לא היה מצויד במסכת נשימה להגנה מפני אדי H_2S . שלושה מפעילים איבדו את ההכרה למן קצר, התאוששו ופוננו, בעוד שהרביעי נותר מחוסר הכרה וחולץ על ידי צוותי חירום. הוא פונה לקבלת טיפול רפואי בבית חולים.

החקירה קבעה כי שחרור החומר נגרם כתוצאה מכשל בנייתוק יעיל של הצנרת לפני פירוק מד הלחץ. מד הלחץ הסתום גרם להנחה שגויה לכך שהמערכת בטוחה לעבודה. חומרת התקרית הוחרפה עקב כשל מצד המפעילים שלא השתמשו בציוד מגן אישי (צמ"א) מתאים.

שמרו על ציוד המגן האישי שלכם – והוא ישמור עליכם.